



MINISTER OBRONY NARODOWEJ

Warszawa, ..... 23 SIE. 2013

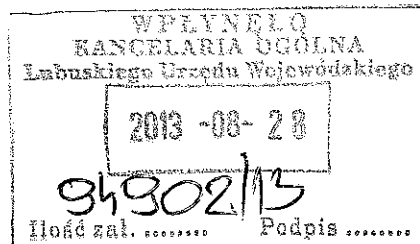
3143/511

23. SIE. 2013



RPU/94902/2013 P

Data: 2013-08-28



WOJEWODA LUBUSKI

Pan Jerzy OSTROUCH

*Dotyczy: kontroli kompleksowej wykonywania zadań obronnych.*

*Szanowny Panie Wojewodo,*

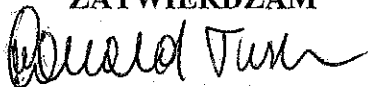
Zgodnie z § 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych (Dz. U. Nr 16, poz. 151 z późn. zm.), w załączeniu przesyłam kopię zatwierdzonego przez Prezesa Rady Ministrów *Protokołu z kontroli kompleksowej wykonywania zadań obronnych w Województwie Lubuskim przeprowadzonej w dniach 3 - 7 czerwca 2013 r.*, z uprzejmą prośbą o spowodowanie realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych.

*Załącznik 1 na 32 stronach – tylko adresat.*

*[Signature]*

wz. Czesław MROCZEK

ZATWIERDZAM



Donald TUSK  
Prezes Rady Ministrów

14.08.2013 r.

## PROTOKÓŁ

z kontroli kompleksowej wykonywania zadań obronnych  
w Województwie Lubuskim  
przeprowadzonej w dniach 3 - 7 czerwca 2013 r.

Z protokołem zapoznałem się:

Wojewoda Lubuski

WZ. WOJEWODY LUBUSKIEGO



Jerzy OSTROWSKI  
Wicewojewoda Lubuski

WARSZAWA - czerwiec 2013 r.

## I. WPROWADZENIE

Kontrola kompleksowa wykonywania zadań obronnych w województwie lubuskim realizowana była w dniach 3–7 czerwca 2013 r. na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych (Dz. U. Nr 16, poz. 151 z późn. zm.) oraz w oparciu o szczegółowy plan niniejszej kontroli.

### Kontrolę realizował Zespół Kontrolny w składzie:

Przewodniczący:	pan	Robert KUPIECKI	Podsekretarz Stanu w MON
Z-ca Przewodniczącego:	gen. dyw.	Mirosław RÓŻAŃSKI	Dyrektor DSiPO MON
Sekretarz Zespołu:	ppłk	Mariusz WOJCISZKO	p.o. Szef Oddziału DSiPO MON

### Członkowie Zespołu:

ppłk	Piotr ALBRYCHIEWICZ	MON
pan	Władysław BYCZAK	MSW
plk	Grzegorz CIESEK	MON
pan	Konrad DĄBROWSKI	MON
mjr	Marcin JAREK	MON
pan	Tadeusz JASIŃSKI	KPRM
plk	Janusz JURCZUK	MON
ppłk	Piotr KLAMROWSKI	MON
pani	Beata LASKOWSKA	MON
pan	Jacek ŁOSIK	MAiC
plk	Dariusz ŁUKAWSKI	MON
ppłk	Krzysztof MESZYŃSKI	KPRM
pan	Ryszard MYTKO	MON
pan	Waldemar PIETRASZEK	MON
pan	Mirosław SALISZEWSKI	MZ
ppłk	Robert SĘDEROWSKI	MON
pan	Andrzej SIUDA	MON
ppłk	Robert SKOWROŃSKI	MON
plk	Marek SOSNOWSKI	MON
mjr	Tomasz SUCHANOWSKI	MON
pani	Małgorzata SZUMSKA	MON
plk	Dariusz TYSZKA	MON

ppłk	Zbigniew WĄSALA	MON
pan	Krzysztof WOJTYŚ	MZ
ppłk	Arkadiusz ZABROCKI	MON
ppłk	Krzysztof ŻERAŃSKI	MON

### **Kontroli poddano następujące komórki i jednostki organizacyjne:**

#### **I. Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego:**

- 1) Wydziały: Polityki Społecznej, Nadzoru i Kontroli, Finansów i Budżetu, Infrastruktury oraz Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego;
- 2) Biura: Logistyki, Organizacyjne i Kadr.

#### **II. Samorządu terytorialnego:**

- 1) Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, w tym:
  - Departamenty: Organizacyjno – Prawny, Administracyjno – Gospodarczy, Ochrony Zdrowia oraz Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego;
  - Biuro Ochrony Informacji i Bezpieczeństwa Publicznego.
- 2) starostwa powiatowe w: Gorzowie Wlkp., Krośnie Odrzańskim, Międzyrzeczu, Nowej Soli, Strzelcach Krajeńskich, Sulęcinie, Świebodzinie i Zielonej Górze;
- 3) urzędy miast w: Babimoście, Bytomiu Odrzańskim, Dobiegniewie, Drezdenku, Gorzowie Wlkp., Kargowej, Kożuchowie, Lubniewicach, Nowym Miasteczku, Skwierzynie, Strzelcach Krajeńskich, Sulechowie, Świebodzinie, Zbąszynku i Zielonej Górze;
- 4) urzędy gmin w: Bledzewie, Bobrowicach, Bytnicy, Dąbiu, Deszcznie, Kłodawie, Krzeszycach, Przytocznej, Santoku, Skapem i Słońsku.

#### **III. Administracji zespolonej, w tym:**

- 1) Komendę Wojewódzką Policji w Gorzowie Wlkp.;
- 2) Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wielkopolskim;
- 3) komendy powiatowe (miejskie) policji w: Gorzowie Wlkp., Krośnie Odrzańskim, Międzyrzeczu, Nowej Soli, Strzelcach Krajeńskich, Sulęcinie, Świebodzinie i Zielonej Górze;
- 4) komendy powiatowe (miejskie) państwowej straży pożarnej w: Gorzowie Wlkp., Krośnie Odrzańskim, Międzyrzeczu, Nowej Soli, Strzelcach Krajeńskich, Sulęcinie, Świebodzinie i Zielonej Górze;
- 5) Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny w Gorzowie Wlkp.;
- 6) Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Gorzowie Wlkp.;

- 7) Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Gorzowie Wlkp.;
- 8) Wojewódzka Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Gorzowie Wlkp.

IV. Placówki medyczne i służby zdrowia, w tym:

- 1) Szpital Wojewódzki SP ZOZ im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze;
- 2) Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.;
- 3) Samodzielny Publiczny Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu;
- 4) Lubuski Ośrodek Rehabilitacyjno Ortopedyczny Samodzielny Publiczny ZOZ w Świebodzinie;
- 5) Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych Samodzielny Publiczny ZOZ w Ciborzu;
- 6) Wielospecjalistyczny Szpital Samodzielny Publiczny ZOZ w Nowej Soli;
- 7) Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. Szpital Powiatowy w Drezdenku;
- 8) Samodzielne Publiczne ZOZ w: Międzyrzeczu, Sulechowie i Sulęcinie.

V. Inne:

- 1) Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze;
- 2) Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.;
- 3) Przedsiębiorstwo Drogowe „KONTRAKT” Sp. z o.o. w Krośnie Odrzańskim;
- 4) „Zielonogórskie Wodociągi i Kanalizacja” Sp. z o.o.;
- 5) „Sekret” Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.

**Zagadnienia poddane kontroli:**

- 1) tworzenie warunków do realizacji zadań obronnych, w tym: koncepcja organizowania przygotowań obronnych w czasie pokoju, kierowanie i koordynowanie przygotowaniami obronnymi, sposób ujmowania zadań obronnych w regulaminach organizacyjnych i zakresach kompetencyjnych;
- 2) realizacja planowania obronnego, obejmująca:
  - w zakresie planowania operacyjnego: organizacja i poprawność opracowywania planu operacyjnego funkcjonowania w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, organizacja procesu planowania operacyjnego w urzędzie wojewódzkim, jednostkach organizacyjnych: administracji zespolonej, samorządu terytorialnego oraz podległych lub nadzorowanych, realność przyjmowanych rozwiązań oraz procedur realizacyjnych zadań operacyjnych, w szczególności związanych z zabezpieczeniem potrzeb sił

- zbrojnych i wojsk sojusznicznych, współpraca z terenowymi organami administracji wojskowej w zakresie planowania operacyjnego;
- w ramach programowania obronnego: poprawność kwalifikowania przedsięwzięć rzeczowo – finansowych do realizacji w ramach programu pozamilitarnych przygotowań obronnych (PPPO) oraz opracowania tego programu, realizacja wydatków obronnych, w szczególności z działu budżetu 752 – obrona narodowa oraz poprawność ich rozliczenia, ponadto organizacja zbierania, przetwarzania i analizowania danych niezbędnych do sporządzenia narodowego kwestionariusza pozamilitarnych przygotowań obronnych (NKPPO) i poprawność jego opracowania;
- 3) przygotowanie elementów systemu obronnego państwa, umożliwiające mobilizacyjne rozwinięcie Sił Zbrojnych RP, w tym: współdziałanie organów administracji samorządowej z terenowymi organami wykonawczymi Ministra Obrony Narodowej (WSzW, WKU) na potrzeby mobilizacji oraz przygotowanie Akcji Kurierskiej;
  - 4) realizacja zadań wynikających ze współpracy cywilno – wojskowej, w tym: zakres i formy realizacji na terenie województwa współpracy z przedstawicielami Sił Zbrojnych RP i wojsk sojusznicznych, zapewnienie warunków do realizacji współpracy cywilno – wojskowej w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa;
  - 5) realizacja na rzecz wojsk sojusznicznych zadań wynikających z obowiązków państwa – gospodarza (HNS), w tym: przygotowanie urzędu wojewódzkiego, administracji zespolonej, samorządu terytorialnego oraz podległych i nadzorowanych jednostek organizacyjnych do realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa – gospodarza, utrzymywanie i funkcjonowanie punktów kontaktowych na potrzeby HNS (dokumentacja punktu kontaktowego) oraz udział w procesie opracowywania dokumentów na potrzeby HNS, posiadanie baz danych na potrzeby HNS (ich aktualizacja dotycząca możliwości realizacji tych zadań);
  - 6) przygotowanie do realizacji zadań w ramach systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, w tym: koncepcja przygotowania organów administracji publicznej w województwie do funkcjonowania w czasie podwyższania gotowości obronnej państwa, realizacja przedsięwzięć organizacyjno – rzeczowych związanych z przygotowaniem stanowisk kierowania do funkcjonowania, przygotowanie dokumentacji stanowisk kierowania, ich obsady i planu przemieszczenia oraz zapewnienia ochrony i funkcjonowania na stanowiskach kierowania, stan infrastruktury budowlanej oraz specjalnej i systemów łączności, ocena praktycznej

- zdolności organu do funkcjonowania na stanowiskach kierowania oraz jego przemieszczania w ich obrębie;
- 7) przygotowanie koncepcji stałego dyżuru na potrzeby kierowania województwem, w tym: organizacja systemu stałego dyżuru na potrzeby uruchamiania zadań z planów operacyjnych oraz dokumentacja stałego dyżuru i jego zdolność do działania;
  - 8) planowanie i realizacja zadań gospodarczo – obronnych, obejmujące:
    - inwestycje obronne, przygotowania obronne przedsiębiorców, w tym: planowanie i realizacja inwestycji obronnych, nakładanie zadań obronnych na przedsiębiorców, ocena przygotowania wybranych przedsiębiorców do realizacji zadań gospodarczo – obronnych;
    - podmioty lecznicze, w tym: opracowanie planów przygotowania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa, przygotowanie podmiotów leczniczych do realizacji zadań obronnych oraz gospodarowanie rezerwami medycznymi;
  - 9) planowanie i organizacja świadczeń na rzecz obrony, w tym: planowanie, nakładanie i realizacja świadczeń osobistych, rzeczowych i szczególnych, prawidłowość wnioskowania o ich nałożenie, korzystanie ze świadczeń;
  - 10) uwzględnianie potrzeb obronności w planach zagospodarowania przestrzennego, w tym: opiniowanie projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, uzgadnianie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i projektu zagospodarowania przestrzennego województwa, przygotowanie inwestycji planowanych do realizacji w czasie podwyższania gotowości obronnej państwa, współpraca z właściwymi organami wojskowymi, ochrony granic i bezpieczeństwa państwa w tym zakresie;
  - 11) przygotowanie rezerw osobowych na potrzeby wykonywania zadań obronnych, w tym: reklamowanie osób z urzędu i na wniosek (określenie potrzeb i zasadności wnioskowania o reklamowanie na wniosek), prowadzenie postępowań reklamacyjnych i powiadamianie osób reklamowanych, planowanie rezerw osobowych;
  - 12) realizacja procesu przygotowań jednostek przewidzianych do militaryzacji, w tym: koncepcja militaryzacji w województwie, wnioskowanie o objęcie jednostek organizacyjnych militaryzacją, wydawanie dokumentów normujących przedsięwzięcia związane z militaryzacją, stan przygotowania jednostek organizacyjnych przewidywanych do objęcia militaryzacją;
  - 13) przygotowanie szczególnej ochrony obiektów ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa, w tym: organizacja szczególnej ochrony obiektów ważnych dla

bezpieczeństwa i obronności państwa (poprawność typowania i wykazy obiektów podlegających obowiązkowej ochronie, kwalifikowanie obiektów do kategorii, wydane dokumenty normujące przygotowanie szczególnej ochrony), prawidłowość przygotowania planów szczególnej ochrony obiektów kat. II, stan gotowości do prowadzenia szczególnej ochrony obiektów kat. II;

- 14) planowanie i realizacja szkolenia obronnego, w tym: koncepcja szkolenia obronnego (programy wieloletnie i roczne plany szkolenia), poprawność określania grup szkoleniowych i zakres ich udziału w szkoleniu obronnym, organizacja, koordynacja i realizacja szkolenia w województwie (wytyczne, dokumentowanie szkoleń, ewidencja szkolonych, efektywność szkolenia, wykorzystanie środków finansowych na szkolenie, dyscyplina szkoleniowa);
- 15) kontrola realizacji zadań obronnych, w tym: koncepcja, planowanie i realizacja kontroli oraz wykorzystywanie jej wyników, przyjęte procedury organizacji i sposób realizacji kontroli problemowych, dokumentowanie prowadzonych kontroli oraz ocena realizacji zaleceń pokontrolnych.

## **II. PRZEBIEG KONTROLI I USTALENIA STANU FAKTYCZNEGO**

**Przebieg kontroli pozwala stwierdzić, że jej zasadnicze cele zostały osiągnięte.** Zebrany materiał umożliwił dokonanie oceny stanu realizacji zadań obronnych w województwie oraz wskazanie działań służących doskonaleniu przygotowań obronnych w kontrolowanych obszarach.

W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych wszelkie uwagi szczegółowe przekazywano bezpośrednio właściwym osobom z jednostek i komórek organizacyjnych podlegających kontroli wraz z propozycjami sposobu prowadzenia dalszych działań w kontrolowanych obszarach przygotowań obronnych.

**Zespół Kontrolny spotkał się z dużą pomocą w realizacji zadań kontrolnych, tak ze strony osób reprezentujących kierownictwo i komórki organizacyjne Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego (LUW), jak też przedstawicieli samorządu terytorialnego, administracji zespolonej, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych. We wszystkich kontrolowanych podmiotach spotkano się z dużym zrozumieniem wagi problematyki obronnej i podjęto wszelkie działania, umożliwiające realizację czynności kontrolnych.** Przejawiało się to między innymi dyspozycyjnością kadry kierowniczej kontrolowanych komórek i jednostek organizacyjnych oraz pracowników merytorycznych. Udostępniono także wytworzoną na potrzeby przygotowań obronnych dokumentację.



## W WYNIKU PRZEPROWADZENIA CZYNNOŚCI KONTROLNYCH W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH ZESPÓŁ STWIERDZIŁ, CO NASTĘPUJE:

### Ad. 1) Tworzenie warunków do realizacji zadań obronnych

Przygotowania obronne w Województwie Lubuskim w latach 2011–2013 realizowano w oparciu o obowiązujące akty prawne i dokumenty formalno – prawne, a także na podstawie aktów kierowania wewnętrznego, dokumentów planistycznych i wykonawczych, wydawanych przez Wojewodę, które tworzyły właściwe warunki do organizowania i realizacji zadań obronnych w ramach działalności bieżącej.

Zasadniczymi dokumentami, które w sposób całościowy regulują problematykę przygotowań obronnych w Województwie Lubuskim, są:

- *Statut Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim*<sup>1</sup>;
- *Regulamin Organizacyjny Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim*<sup>2</sup>;
- *Regulamin Organizacyjny Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim na okres zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny*<sup>3</sup>;
- *Zarządzenie Nr 138 Wojewody Lubuskiego z dnia 4 czerwca 2013 r. w sprawie podziału zadań obronnych wykonywanych w czasie pokoju oraz związanych z tym zakresów zadań wydziałów i innych komórek organizacyjnych Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim*;
- *Zarządzenie Nr 412 Wojewody Lubuskiego z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie pozamilitarnych przygotowań obronnych województwa lubuskiego w 2013 roku*.

Podstawowym dokumentem ustalającym sposób wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony na terenie Województwa Lubuskiego jest *Zarządzenie Nr 412 Wojewody Lubuskiego ...*, które zobowiązuje Marszałka Województwa Lubuskiego, starostów, prezydentów, burmistrzów, wójtów, kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży, organy administracji niezespolonej oraz przedsiębiorców do realizacji zadań określonych w *Głównych kierunkach pozamilitarnych przygotowań obronnych województwa*

<sup>1</sup> wprowadzony Zarządzeniem Nr 313 Wojewody Lubuskiego z dnia 1 października 2012 r. w sprawie nadania statutu Lubuskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Gorzowie Wielkopolskim.

<sup>2</sup> wprowadzony Zarządzeniem Nr 400 Wojewody Lubuskiego z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim.

<sup>3</sup> wprowadzony Zarządzeniem Nr 64 Wojewody Lubuskiego z dnia 19 marca 2013 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim na okres zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

lubuskiego w 2013 roku, stanowiących załącznik do przywołanego zarządzenia. Dokonano w nim kompleksowej oceny pozamilitarnych przygotowań obronnych województwa za rok poprzedni z podziałem na poszczególne obszary przedmiotowe. W oparciu o zrealizowane przedsięwzięcia zwrócono uwagę na zasadnicze problemy w realizacji zadań i przyczyny ich powstania co pozwoliło na syntetyczne podsumowanie całości przygotowań obronnych, a tym samym określenie punktu wyjścia do działalności na kolejne lata. Ponadto sprecyzowano główne przedsięwzięcia, które przewidziano do realizacji w roku 2013 ze wskazaniem organów za nie odpowiedzialnych oraz podmiotów włączonych w ich realizację. W ocenie Zespołu takie podejście do problematyki przygotowań obronnych pozwala Wojewodzie na kierowanie sprawami obronności w województwie w zakresie określonym w obowiązujących przepisach prawnych<sup>4</sup>.

Prowadzenie czynności kontrolnych sprowadzało się również do oceny zapisów regulaminów organizacyjnych w kontrolowanych urzędach administracji rządowej i samorządowej. Stwierdza się, iż w większości przypadków ujęcie problematyki realizacji zadań obronnych w dokumentach organizacyjnych jest poprawne. Zadania obronne zostały właściwie przypisane poszczególnym komórkom organizacyjnym urzędów, stosownie do ich właściwości merytorycznej. Niemniej jednak w niektórych przypadkach (urzędy gmin) zadania obronne nadal są ujmowane w sposób ogólny i przypisywane w całości pojedynczej komórce lub osobie. Powyższe nie przekłada się na poprawną identyfikację zadań, a tym samym nie tworzy warunków do ich realizacji podczas podwyższania gotowości obronnej państwa.

*W Regulaminie Organizacyjnym Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim do zadań dyrektorów wydziałów należy podejmowanie działań zapewniających prawidłowe funkcjonowanie wydziału i nadzorowanie w imieniu Wojewody jednostek organizacyjnych w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa i w czasie wojny<sup>5</sup>. Ponadto przyjęto, iż podział zadań obronnych wykonywanych w czasie pokoju oraz związane z tym zakresy czynności wydziałów i innych komórek organizacyjnych Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego określi odrębne zarządzenie<sup>6</sup>. Powyższy zapis regulaminu znalazł odzwierciedlenie w Zarządzeniu Nr 138 Wojewody Lubuskiego ... w którym to szczegółowo sprecyzowano szereg zadań obronnych realizowanych w czasie pokoju przez komórki*

<sup>4</sup> art. 20 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r., poz. 416 z późn. zm.).

<sup>5</sup> § 6 ust. 2, pkt 13.

<sup>6</sup> § 52 ust. 4.

organizacyjne urzędu. Dodatkowo każdorazowo przydzielono zadania większości wydziałów i biur stosownie do ich merytorycznego zakresu działania i ustaleń przyjętych w procesie planowania obronnego. Rozwiązanie takie tworzy warunki do uruchamiania oraz rozwijania struktur i systemów na potrzeby realizacji zadań obronnych, a także zapewnia ciągłość działania Wojewody i podległych mu organów. Przyjęte ustalenia powinny przełożyć się na zapisy w regulaminach wewnętrznych komórek organizacyjnych urzędu i zostać włączone do obszarów zadaniowych pracowników w powiązaniu z przyjętą koncepcją funkcjonowania danej komórki w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

Wartym podkreślenia są również przyjęte w *Regulaminie Organizacyjnym Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim* zasady współdziałania pomiędzy jednostkami zespolonej administracji rządowej w województwie oraz między tymi jednostkami a wydziałami Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Współdziałanie to obejmuje m.in. *realizację przedsięwzięć organizacyjno – planistycznych mających na celu przygotowanie systemu obronnego województwa do działań w stanie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny*<sup>7</sup>. Powyższe wskazuje na właściwe zrozumienie miejsca i roli administracji rządowej w całości przygotowań obronnych w województwie oraz tworzy warunki do sprawowania przez wojewodę funkcji koordynacyjnej w realizacji zadań obronnych.

W większości kontrolowanych organów samorządu terytorialnego opracowano regulaminy organizacyjne urzędów na okres zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny. Ich analiza wskazuje, że zostały sporządzone poprawnie, dokonano w nich właściwej identyfikacji zadań w oparciu o opracowane plany operacyjne oraz uwzględniono ograniczenia i zagrożenia związane z funkcjonowaniem administracji publicznej po wprowadzaniu wyższych stanów gotowości obronnej państwa. Pewne wątpliwości może budzić fakt, że z powyższymi dokumentami najczęściej nie zapoznano pracowników lub chociażby kierowników komórek organizacyjnych urzędów.

#### **Ad. 2) Planowanie obronne, w tym:**

##### **Planowanie operacyjne**

Proces planowania operacyjnego w Województwie Lubuskim realizowany jest na podstawie przepisów *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2004 roku w sprawie warunków i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa*

---

<sup>7</sup> § 9 ust. 3, pkt 6.

*przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego<sup>8</sup>, wypisów z Planu Reagowania Obronnego RP i wytycznych Ministra Obrony Narodowej w sprawie aktualizacji planów operacyjnych.*

*W oparciu o ustalenia ww. dokumentów Wojewoda Lubuski wydał Zarządzenie Nr 394 Wojewody Lubuskiego z dnia 18 października 2010 r. w sprawie zasad opracowania Planu operacyjnego funkcjonowania Województwa Lubuskiego w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny oraz Zarządzenie Nr 22 Wojewody Lubuskiego z dnia 31 stycznia 2011 r. w sprawie zasad opracowania planów operacyjnych funkcjonowania urzędu marszałkowskiego, powiatów i miast na prawach powiatów, gmin i gmin o statusie miasta w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.*

*Na podstawie powyższych dokumentów opracowano i uzgodniono Plan operacyjny funkcjonowania województwa lubuskiego w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny oraz stosowne plany operacyjne jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, organów administracji zespolonej oraz przedsiębiorców.*

*W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych należy stwierdzić, że proces planowania operacyjnego w kontrolowanych komórkach organizacyjnych Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego, samorządu terytorialnego oraz administracji zespolonej szczebla wojewódzkiego i powiatowego prowadzony jest poprawnie, zgodnie z wytycznymi Ministra Obrony Narodowej. Wojewoda, prezydenci miast, starostowie, burmistrzowie, wójtowie, komendanci wojewódzcy (powiatowi, miejscy) Policji i Państwowej Straży Pożarnej wydali stosowne wytyczne oraz zarządzenia inicjujące planowanie operacyjne w komórkach wewnętrznych podległych urzędów oraz podległych lub nadzorowanych jednostkach organizacyjnych. Poziom merytoryczny opracowanych planów i kart realizacji zadań operacyjnych nie budzi zastrzeżeń. Ujęte w nich procedury działania są realne, opierają się na obowiązujących strukturach organizacyjnych oraz odpowiadają zakresowi zadań merytorycznych określonych w regulaminach organizacyjnych. Ponadto kontrolowane podmioty posiadają stosowne warunki techniczne i możliwości organizacyjne do wytwarzania i przechowywania dokumentów niejawnych.*

---

<sup>8</sup> Dz. U. Nr 152, poz. 1599 z późn. zm.

Znajomość zasad planowania operacyjnego przez kierowników komórek organizacyjnych urzędów oraz jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego należy ocenić na poziomie dobrym.

W opinii Zespołu Kontrolnego w dalszych pracach związanych z planowaniem operacyjnym należy uszczegółowić procedury realizacyjne zadań operacyjnych (ujęte w kartach realizacji zadań operacyjnych) stosownie do wniosków z przeprowadzonych ćwiczeń i treningów. Ponadto, widzi się potrzebę doskonalenia zasad współpracy i współdziałania z terenowymi organami administracji wojskowej zwłaszcza w zakresie realizacji zadań operacyjnych dotyczących potrzeb Sił Zbrojnych RP.

### **Programowanie obronne**

Na podstawie przedłożonych do kontroli *Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych – 09 (PPPO-09)* i *Aneksu do PPPO-09* dotyczącym roku 2011, stwierdzono, że dokumenty powyższe wykonano w sposób zgodny z właściwymi metodykami opracowania programów pozamilitarnych przygotowań obronnych. Ponadto, zostały one we właściwym czasie uzgodnione z Ministrem Obrony Narodowej. Proces kwalifikowania przedsięwzięć rzeczowo – finansowych do realizacji w ramach przedmiotowych programów przebiegał w sposób właściwy, zgodny z wytycznymi określonymi w metodykach.

Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów Zespół Kontrolny stwierdził, że na pozamilitarne przygotowania obronne w rozdziale budżetowym 75212 – Pozostałe wydatki obronne zaplanowano odpowiednio:

- a) w **2011 roku** zadania na łączną kwotę 521,0 tys. zł (po aneksie 258,0 tys. zł), natomiast wg danych wynikających z *Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych – 11 (NKPPO-11)* wydatki wykonano na kwotę 258 tys. zł. Analiza przedstawionych dokumentów źródłowych, pozwala wysnuć wniosek, iż wydatki zostały poniesione w ścisłym powiązaniu z realizacją zadań ujętych w *PPPO-09* i *Aneksie do PPPO-09*;
- b) w **2012 roku** zadania na łączną kwotę 359,0 tys. zł (po aneksie 176,0 tys. zł), natomiast wg danych wynikających z *NKPPO-12* zrealizowano wydatki na łączną kwotę 176,0 tys. zł. Analiza przedstawionych dokumentów źródłowych, pozwala wysnuć wniosek, iż wszystkie wydatki zostały poniesione w ścisłym powiązaniu z realizacją zadań ujętych w *PPPO-09*.

W trakcie czynności kontrolnych dotyczących organizacji opracowania i sposobu zbierania informacji do *NKPPO-11* i *NKPPO-12* ustalono, że dokumenty te opracowywano na podstawie informacji przekazanych przez poszczególne komórki organizacyjne

Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz jednostki samorządu terytorialnego, administracji zespolonej i przedsiębiorców. Zbieranie danych potrzebnych do wypełnienia kwestionariuszy odbywało się w sposób formalny. Stosowne pisma w formie ankiety stanowiącej wyciąg pytań z NKPPO były wysyłane do właściwych instytucji z wyprzedzeniem, umożliwiającym jej wypełnienie w przewidzianym terminie. Kwestionariusze zostały sporządzone zgodnie z metodyką ich opracowania, przekazaną przez Ministerstwo Obrony Narodowej.

W ocenie Zespołu Kontrolnego sprawozdawczość jest prowadzona w sposób właściwy, pozwalający na pełną kontrolę ponoszonych nakładów na realizację zadań obronnych. Pewne zastrzeżenia budzi jedynie terminowość przysyłania NKPPO do Ministerstwa Obrony Narodowej.

### **Ad. 3) Przygotowanie elementów systemu obronnego państwa, umożliwiające mobilizacyjne rozwinięcie Sił Zbrojnych RP**

Przygotowanie elementów systemu obronnego państwa, zabezpieczającego mobilizacyjne rozwinięcie Sił Zbrojnych RP na terenie Województwa Lubuskiego jest realizowane na poziomie dobrym.

W trakcie czynności kontrolnych szczególną uwagę zwrócono na sposób sporządzania poszczególnych planów Akcji Kurierskiej, wydawania decyzji o przeznaczeniu osób do funkcji kuriera oraz posiadaczy środków transportowych, a także prawidłowość wystawienia wezwań do wykonania świadczeń na rzecz obrony.

Należy stwierdzić, że przygotowanie Akcji Kurierskiej i jej prowadzenie jest zgodne z zasadami określonymi w *rozporządzeniu Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji, Obrony Narodowej oraz Infrastruktury z dnia 5 lipca 2002 r. w sprawie trybu doręczania kart powołania i rozplakatowania obwieszczeń o stawieniu się osób do czynnej służby wojskowej*<sup>9</sup>. Plany Akcji Kurierskiej powiatów i gmin są opracowane w sposób jednolity, na podstawie założeń i schematu Akcji Kurierskiej wprowadzonych *Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego Nr 317 z dnia 19 sierpnia 2010 r. w sprawie organizacji kurierskiej*. Zgodnie z § 16 pkt 1 przedmiotowego rozporządzenia w ich opracowaniu uczestniczą: Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego, Komendant Wojewódzkiej Policji, wojskowi komendanci uzupełnień, a także organy samorządu (powiatowego i gminnego). W planach tych określono rejony i trasy doręczeń kart powołania, siły i środki niezbędne do realizacji tych zadań oraz zasady kierowania akcją i przekazywania informacji o jej przebiegu. Na szczególnie wysokie oceny zasługują plany w: Starostwie Powiatowym w Gorzowie Wlkp., Urzędach Miejskich

<sup>9</sup> Dz. U. Nr 122, poz. 1049 z późn. zm.

w Sulechowie i Babimoście oraz Komendach Miejskich Policji w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze.

Zastrzeżenia może budzić jednak fakt, że do funkcji kurierów w niektórych gminach przeznacza się w pierwszej kolejności obywatele a nie pracowników urzędów gmin (miast). W opinii Zespołu Kontrolnego najkorzystniejszym rozwiązaniem będzie przyjęcie takiego wariantu, który pozwoli zrealizować wszystkie przedsięwzięcia wynikające z akcji kurierskiej w oparciu o pracowników urzędu. Umożliwi to utrzymanie stałej zdolności systemu do doręczania kart powołania, jak również organizowanie i prowadzenie szkoleń osób włączonych do tego systemu. Ponadto, przyjęcie niskich limitów (20 dokumentów powołania w miastach, 10 dokumentów powołania w gminach) doręczania kart powołania powoduje niepotrzebne zwiększenie sił i środków na realizację ustawowych zadań.

W celu utrzymania stałej zdolności systemu do doręczania kart powołania są organizowane i prowadzone szkolenia osób włączonych do tego systemu (za wyjątkiem kurierów w gminach/miastach, gdzie do ich funkcji przeznaczono osoby spoza urzędu). W treningach organizowanych przez starostów i prezydentów miast uczestniczą przedstawiciele LUW, WSzW oraz w roli obserwatorów, przedstawiciele właściwego wojskowego komendanta uzupełnień.

Dobrze realizowana jest współpraca organów administracji publicznej różnych szczebli z właściwymi organami Policji. Odpowiednia dokumentacja jest zawarta w planach działania jednostek Policji w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny. Wysoki poziom dokumentów związanych z zabezpieczeniem porządku w czasie trwania Akcji Kurierskiej jest następstwem dużego zaangażowania Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. w przygotowanie elementów systemu obronnego państwa, umożliwiające mobilizacyjne rozwinięcie Sił Zbrojnych RP.

W kontrolowanych organach administracji samorządowej właściwie opracowano plany rozplakatowania obwieszczeń, w związku z ogłoszeniem powszechnej mobilizacji.

Praktyczne uruchomienie Akcji Kurierskiej potwierdziło, iż w zdecydowanej większości kontrolowanych jednostek organizacyjnych, osoby funkcyjne odpowiedzialne za realizację przedmiotowego przedsięwzięcia są właściwie przygotowane do wykonywania zadań związanych z prowadzeniem Akcji Kurierskiej. Znane są zasady przyjmowania oraz przekazywania sygnałów, uruchomienia akcji oraz przekazywania informacji o jej przebiegu i wynikach. Tym samym organy administracji rządowej i samorządowej są właściwie przygotowane do doręczania dokumentów powołania w przypadku zarządzenia ćwiczeń wojskowych przeprowadzonych w trybie natychmiastowego stawiennictwa oraz w razie

ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny. Planowanie i organizacja Akcji Kurierskiej w pełni zabezpiecza przygotowanie tych elementów systemu obronnego państwa, które tworzą warunki do sprawnego mobilizacyjnego rozwinięcia Sił Zbrojnych RP.

#### **Ad. 4) Współpraca cywilno – wojskowa**

Współpraca cywilno – wojskowa w Województwie Lubuskim ma w głównej mierze charakter kontaktów roboczych, wynikających z udziału przedstawicieli organów administracji rządowej i samorządowej w różnego rodzaju przedsięwzięciach prowadzonych przez Siły Zbrojne RP. Zakres i formy realizacji tej współpracy obejmują szerokie spektrum zagadnień (zabezpieczenie procesu mobilizacyjnego rozwinięcia Sił Zbrojnych RP, realizacja zadań wynikających z obowiązków państwa – gospodarza, szkolenie obronne, wymiana informacji i wsparcie logistyczne), często powiązanych z realizacją zadań zarządzania kryzysowego. Przykładem powyższego mogą być podpisane uzgodnienia pomiędzy dowódcami jednostek wojskowych, Szefem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Zielonej Górze a Dyrektorem Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego LUW w sprawie współdziałania i wymiany informacji na administrowanym terenie w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych.

Wartym odnotowania są również przypadki współpracy realizowanej na poziomie samorządu terytorialnego szczebla powiatowego. Najczęściej obejmuje ona szereg przedsięwzięć planistycznych i organizacyjnych oraz określa zakres współdziałania i koordynacji w sytuacji zagrożeń ze stacjonującymi w pobliżu jednostkami wojskowymi.

Powyższe rozwiązania tworzą poprawne warunki do realizacji zadań w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa na terenie Województwa Lubuskiego.

#### **Ad. 5) Realizacja zadań na rzecz wojsk sojusznich, wynikających z obowiązków państwa – gospodarza (HNS)**

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych należy stwierdzić, że przygotowania do realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa – gospodarza w Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim, jednostkach administracji zespolonej oraz samorządu terytorialnego kształtują się na poziomie dobrym i bardzo dobrym.

Zrealizowane przedsięwzięcia przygotowawcze w sposób właściwy wpłynęły na wyznaczenie punktów kontaktowych, opracowanie odpowiedniej dokumentacji oraz zgromadzenie informacji na potrzeby realizacji zadań HNS.

Zadania wynikające z obowiązku państwa – gospodarza, zostały określone Zarządzeniem nr 138 Wojewody Lubuskiego w sprawie .... i przydzielone komórkom



organizacyjnym urzędu stosownie do ich kompetencji. Ponadto, wydano *Zarządzenie Nr 452 Wojewody Lubuskiego z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie powołania punktów kontaktowych Host Nation Support (HNS)*, w którym to Wojewoda upoważnił Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego LUW do koordynowania wszelkich czynności organizacyjnych w zakresie przygotowania i pobytu wojsk obcych na obszarze województwa lubuskiego.

Załącznikiem do powyższego zarządzenia są *Wytyczne Wojewody Lubuskiego w sprawie przygotowania warunków organizacyjnych i technicznych planowania i realizacji zadań obronnych z zakresu przygotowania i koordynacji wsparcia sojusznicznych sił zbrojnych w czasie pokoju, sytuacji kryzysowych i wojny, wykonujących zadania lub przemieszczających się przez teren województwa lubuskiego*. Określają one rolę i zadania wojewody, organów administracji publicznej w wypełnianiu obowiązków państwa – gospodarza oraz zasady działania i współpracy jednostek organizacyjnych w planowaniu i organizacji HNS w Województwie Lubuskim. Ponadto ww. dokumencie w oparciu o obowiązujące regulacje prawne dokonano prawidłowego zdefiniowania obszarów wsparcia oraz wyszczególniono podstawowe zasady obowiązujące podczas realizacji zadań na rzecz wojsk sojusznicznych

Zarządzenie wraz z wytycznymi i wzorami dokumentów zostało skierowane do organów rządowej administracji zespolonej i samorządu terytorialnego celem podjęcia konkretnych przedsięwzięć i opracowania odpowiedniej dokumentacji punktów kontaktowych HNS. Efektem takiego działania są instrukcje punktów kontaktowych, bazy danych i świadomość osób odpowiedzialnych za tą problematykę odnośnie ich miejsca i roli w realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa – gospodarza we wszystkich kontrolowanych podmiotach.

Komendy Policji i Państwowej Straży Pożarnej otrzymały w swoich pionach funkcjonalnych plany podziału zadań HNS, które zostały właściwie przełożone na własne zadania szczegółowe oraz przekazane do realizacji w podległych jednostkach.

W 2009 roku w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego LUW opracowano i wydano *Informator dla sił sojusznicznych* (aktualizowany w 2011 roku). Dwujęzyczny dokument zawiera szereg informacji o województwie obejmujących m.in. jego ustrój, dane geograficzne i teleadresowe, ważniejsze obiekty infrastruktury medycznej, transportowej, przewidywane zagrożenia.

System gromadzenia informacji na potrzeby realizacji zadań obronnych, w tym na rzecz sił sojusznicznych działa sprawnie dzięki czemu bazy danych są systematycznie aktualizowane przy współudziale jednostek samorządu terytorialnego.

W ocenie Zespołu przyjęte rozwiązania organizacyjne w Województwie Lubuskim zapewniają właściwy poziom realizacji zadań HNS. W kolejnych latach planistycznych należy zwrócić szczególną uwagę na doskonalenie osób pełniących funkcje punktów kontaktowych HNS oraz dążyć do skorelowania wymagań w zakresie realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa – gospodarza z możliwościami i specyfiką jednostek w nie włączonych.

**Ad. 6) Przygotowanie Wojewody do kierowania województwem w systemie kierowania bezpieczeństwem narodowym**

Zespół Kontrolny ocenił przygotowanie systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym w Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim, jednostkach administracji samorządowej oraz w organach administracji zespolonej na podstawie opracowanych dokumentów, przedstawionych informacji oraz praktycznej realizacji zadań w ramach wojewódzkiego ćwiczenia obronnego pk. „NADODRZE 2013”.

Powyższą problematykę reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym<sup>10</sup> oraz zarządzenia organów administracji rządowej i samorządowej.

Podczas kontroli przedstawiono:

- Zarządzenie Nr 138 Wojewody Lubuskiego z dnia 4 czerwca 2013 r. ...;
- Zarządzenie wewnętrzne Nr 2/13 Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego z dnia 5 czerwca 2013 r. w sprawie wyznaczenia lokalizacji i przygotowania obiektu na zapasowe stanowisko kierowania Wojewody Lubuskiego;
- Regulamin organizacyjny Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim na okres zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny;
- Plan przemieszczenia i zapewnienia warunków funkcjonowania Wojewody Lubuskiego na głównym stanowisku kierowania w stałej siedzibie i zapasowym miejscu pracy;
- Regulamin i instrukcję pracy na głównym stanowisku kierowania w stałej siedzibie i zapasowym miejscu pracy Wojewody Lubuskiego.

Analiza powyższych dokumentów wskazuje, że zostały wykonane poprawnie i zgodnie z przywołanym rozporządzeniem Rady Ministrów. Zadania w zakresie

---

<sup>10</sup> Dz. U. Nr 98, poz. 987.

przygotowania do przemieszczenia oraz zapewnienia funkcjonowania Wojewody Lubuskiego na stanowiskach kierowania zostały uwzględnione w kartach realizacji zadań operacyjnych, opracowywanych przez poszczególnych dyrektorów komórek organizacyjnych LUW. Tym samym umożliwia to podjęcie działań związanych z przygotowaniem systemu kierowania województwem na głównym stanowisku kierowania Wojewody Lubuskiego.

Kierownicy rządowej administracji zespolonej w województwie (komendanci Policji i Państwowej Straży Pożarnej) poprawnie opracowali dokumentację na podstawie zarządzeń oraz regulaminów organizacyjnych komend na okres zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny. Stanowiska kierowania przygotowywane są w oparciu o własne obiekty bez uruchamiania świadczeń rzeczowych.

W kontrolowanych urzędach samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, organizowane są główne stanowiska kierowania w pełnym wymiarze tzn. w stałej siedzibie i w zapasowym miejscu pracy. Dokumentacja w tym zakresie (w oparciu o wzorce dostarczone z LUW) obejmuje każdorazowo:

- regulamin organizacyjny urzędu na okres zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny;
- zarządzenie starosty (prezydenta, burmistrza, wójta) w sprawie organizacji, przygotowania i rozmieszczenia stanowisk kierowania starosty (prezydenta, burmistrza, wójta) na okres zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny;
- plan przemieszczenia i zapewnienia warunków funkcjonowania na głównym stanowisku kierowania starosty (prezydenta, burmistrza, wójta) w stałej siedzibie i zapasowym miejscu pracy.

Wykonana została poprawnie i umożliwia realizację zadań związanych z przygotowaniem systemu kierowania na szczeblu samorządowym oraz funkcjonowanie organów i obsługujących ich urzędów w okresie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny. W niektórych przypadkach stwierdzono jednak potrzebę szczegółowego uzgadniania z organami Policji ochrony obiektów stanowiących stanowiska kierowania w stałej siedzibie i zapasowym miejscu pracy.

W ramach wojewódzkiego ćwiczenia obronnego pk. „NADODRZE 2013” obserwowano realizację czynności (m. in. zapewnienie funkcjonowania i ciągłości pracy urzędu oraz organizację jego pracy) będących w kompetencji Dyrektora Generalnego LUW. Ćwiczenie miało wymiar praktyczny i pozwoliło na sprawdzenie przemieszczenia wojewody do zapasowego miejsca pracy ze szczególnym zwróceniem uwagi na

zapewnienie łączności z podległymi podmiotami. W większości przypadków czynności przebiegały sprawnie, zgodnie z założonymi procedurami. Pewien niepokój budzi funkcjonowanie łączności niejawnej w zapasowym miejscu pracy. Przy jej organizacji widzi się potrzebę uwzględnienia bardzo ważnego kanału komunikacyjnego jakimi są terenowi przedstawiciele Ministra Obrony Narodowej, głównie Wojewódzki Sztab Wojskowy w Zielonej Górze.

**Zapasowe stanowiska kierowania dla Wojewody Lubuskiego nie jest przygotowane.** Przystąpiono do realizacji zadań związanych z jego organizacją. Z uwagi na pilną potrzebę kontynuowania prac w tym zakresie dostrzega się potrzebę uregulowania (np. w formie aktu kierowania wewnętrznego Wojewody) zasady jego organizacji i przygotowania, w tym zdefiniowania zakresu prac i właściwego podziału zadań.

#### **Ad. 7) Przygotowanie koncepcji stałego dyżuru na potrzeby kierowania województwem**

Stały dyżur w Województwie Lubuskim zorganizowany został w oparciu o § 8 *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie gotowości obronnej państwa*<sup>11</sup> oraz *Zarządzenie nr 346 Wojewody Lubuskiego z dnia 14 września 2010 r. w sprawie systemu stałych dyżurów*. W ramach prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych komórkach i jednostkach organizacyjnych wydano stosowne dokumenty kierowania wewnętrznego (zarządzenia lub decyzje) powołujące system stałych dyżurów.

Przywołane powyżej zarządzenie w sposób przejrzysty określa cel utworzenia oraz zadania stałego dyżuru, a także zasady jego organizacji i funkcjonowania, sposób uruchamiania i wzory wymaganej dokumentacji, tj.: *Instrukcję stałego dyżuru, Książki meldunków, Dziennika działania oraz Harmonogramy pełnienia stałego dyżuru*.

W Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim system stałego dyżuru został zorganizowany w oparciu o Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego oraz Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego. W pozostałych skontrolowanych komórkach i jednostkach organizacyjnych, stały dyżur tworzony jest na bazie centrów zarządzania kryzysowego, stanowisk dyspozytorskich lub specjalnie wyznaczonych pomieszczeń, wyposażonych w łączność telefoniczną, radiową, faksową oraz pocztę elektroniczną.

Przyjęta koncepcja praktycznego funkcjonowania stałego dyżuru zakłada trzymianowy system pracy, pozostawiając jednak możliwość jego modyfikacji w zależności od wewnętrznych potrzeb i ustaleń przyjętych przez poszczególne komórki i jednostki

<sup>11</sup> Dz. U. z 2004 r. Nr 219, poz. 2218.

organizacyjne. Skład osobowy stałego dyżuru podczas jednej zmiany obejmuje trzy osoby: kierownika zmiany stałego dyżuru, dyżurnego stałego dyżuru oraz kierowcę – łącznika dysponującego pojazdem dyżurnym.

We wszystkich kontrowanych podmiotach dokumentacja stałego dyżuru została przygotowana zgodnie z *Zarządzeniem nr 346 Wojewody Lubuskiego ...* w sposób umożliwiający właściwą realizację zadań obronnych.

Osoby odpowiedzialne za organizację i funkcjonowanie systemu, jak również wchodzące w jego skład obsady, posiadają wymaganą wiedzę merytoryczną i umiejętności praktyczne pozwalające na terminowe przekazywanie decyzji. Przyjęta organizacja stałego dyżuru zapewnia właściwy poziom ochrony informacji niejawnych.

Problematyka stałego dyżuru została również ujęta w planach szkolenia obronnego wszystkich skontrolowanych organów i jednostek organizacyjnych. Szkolenia odbywają się dwa, trzy razy w roku i mają najczęściej formę instruktarzy, ćwiczeń i treningów.

Praktyczne sprawdzenie funkcjonowania systemu stałych dyżurów odbyło się w ramach wojewódzkiego ćwiczenia obronnego pk. "NADODRZE 2013". Sygnał do uruchomienia systemu przekazany przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa został odebrany w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego i zapoczątkował proces aktywacji w województwie. Rozkodowywanie zadań oraz uruchamianie stałych dyżurów w organach i jednostkach organizacyjnych niższego szczebla przebiegło sprawnie bez zbędnej zwłoki. Obsady stałego dyżuru cechowała pewność działania i znajomość obowiązujących procedur (potwierdzanie otrzymanych sygnałów, wypełnianie dzienników działania oraz ksiąg meldunków).

System stałych dyżurów w Województwie Lubuskim jest zorganizowany w sposób właściwy, zapewniający ciągłość przekazywania decyzji oraz zadań ujętych w planach operacyjnych. Dokumentacja jest opracowana prawidłowo i na bieżąco aktualizowana, a osoby wyznaczone do wypełniania zadań w jego ramach prezentują odpowiednie przygotowanie merytoryczne.

#### **Ad. 8) Planowanie i realizacja zadań gospodarczo – obronnych**

##### **W zakresie inwestycji obronnych, przygotowań obronnych przedsiębiorców**

Nakładanie zadań obronnych na przedsiębiorców zostało przeprowadzone zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców<sup>12</sup>.

<sup>12</sup> Dz. U. Nr 122, poz. 1320 z późn. zm.

Wojewoda Lubuski stosownymi decyzjami nałożył zadania obronne na trzech przedsiębiorców (Przedsiębiorstwo Drogowe "KONTRAKT" Sp. z o.o. w Krośnie Odrzańskim, Poszukiwania Naftowe „DIAMENT” Sp. z o.o. w Zielonej Górze oraz „Sekret” Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.), jednak do czasu kontroli została zawarta jedynie umowa dotycząca sposobu realizacji zadań obronnych z „Sekret” Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.

**W zakresie przygotowania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa**

W trakcie kontroli główną uwagę skupiono na przygotowaniu podmiotów leczniczych do realizacji zadań wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie warunków i sposobu przygotowania oraz wykorzystania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa oraz właściwości organów w tych sprawach<sup>13</sup> w szczególności uwzględniających potrzeby Sił Zbrojnych RP oraz obserwacji elementów praktycznych w ramach wojewódzkiego ćwiczenia obronnego pk. „NADODRZE 2013”.

Stwierdzono, że w celu realizacji zadań wynikających z ww. rozporządzenia Wojewoda Lubuski opracował i wydał stosowne zarządzenia w tym zakresie, pozwalające w sposób prawidłowy i jednolity opracować niezbędną dokumentację planistyczną. Stworzone zostały regulacje prawne pozwalające realizować zadania w zakresie poszerzania łóżkowej bazy szpitalnej, w tym wydzielania łóżek dla Sił Zbrojnych RP oraz tworzenia i rozwijania Zastępczych Miejsc Szpitalnych.

Kontrolowane urzędy oraz podmioty lecznicze posiadały właściwie opracowaną, uzgodnioną i zatwierdzoną przez odpowiednie organy administracji publicznej dokumentację. Osoby odpowiedzialne za jej opracowanie prezentowały wystarczające przygotowanie merytoryczne oraz wiedzę w zakresie realizacji zadań na potrzeby obronne państwa.

W jednym przypadku (Lubuski Urząd Marszałkowski) stwierdzono, że pomimo wydanego przez wojewodę zarządzenia<sup>14</sup> nie przekazano do podległych podmiotów leczniczych stosownych wypisów z zadań określonych w ww. dokumencie, co wskazuje na niewłaściwe podejście do przygotowania podmiotów leczniczych (jednostek organizacyjnych samorządu Województwa Lubuskiego) na potrzeby obronne państwa. Pomimo powyższego podległe podmioty lecznicze posiadały poprawnie opracowane plany przygotowań na potrzeby obronne państwa. W ocenie Zespołu Kontrolnego w celu uniknięcia podobnych sytuacji sprawy te należy objąć większym nadzorem ze strony Wojewody i stworzyć mechanizmy do właściwego przepływu informacji i koordynowania działań.

<sup>13</sup> Dz. U. z 2012 r., poz. 741.

<sup>14</sup> Nr 41 z dnia 22 lutego 2013 r.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że w skontrolowanych podmiotach leczniczych zarówno dyrekcja, kadra kierownicza jak i pracownicy posiadali pełną wiedzę w zakresie realizowanych przez dane podmioty zadań obronnych. Przykładem mogą być szefowie oraz pracownicy skontrolowanych oddziałów szpitalnych, którzy bardzo dobrze orientowali się w problematyce wydzielania łóżek dla potrzeb Sił Zbrojnych RP, poszerzania bazy szpitalnej oraz sposobu realizacji przedmiotowych zadań z uwzględnieniem pozyskania niezbędnego wyposażenia medycznego z magazynów własnych szpitali lub rezerw strategicznych.

We wszystkich podmiotach uczestniczących w ćwiczeniu pk. „NADODRZE 2013” funkcjonował etatowy stały dyżur, który w sposób właściwy realizował zadania przewidziane scenariuszem. Przygotowanie i realizacja elementów praktycznych wskazują na duże zaangażowanie w ćwiczeniu.

Jednostki organizacyjne służby zdrowia z Województwa Lubuskiego, na które nałożono obowiązek realizacji zadań obronnych są w stanie wykonać zaplanowane zadania. Wszystkie kontrolowane podmioty lecznicze mają zaplanowane konieczne zabezpieczenie środków transportowych wraz z odpowiednią obsadą osobową do przewozu rezerw strategicznych (zestawy medyczne) przechowywanych w magazynach Agencji Rezerw Materiałowych.

#### **Ad. 9) Planowanie i organizacja świadczeń na rzecz obrony**

Obszar kontrolowanego zagadnienia uregulowany jest w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej<sup>15</sup> oraz w wydanych do niej aktach wykonawczych, którymi są:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 października 2004 r. w sprawie świadczeń osobistych na rzecz obrony w czasie pokoju<sup>16</sup>;
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń rzeczowych na rzecz obrony w czasie pokoju<sup>17</sup>;
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny<sup>18</sup>.

<sup>15</sup> Dz. U. z 2012 r. Nr 461 z późn. zm.

<sup>16</sup> Dz. U. Nr 229, poz. 2307 z późn. zm.

<sup>17</sup> Dz. U. Nr 181, poz. 1872 z późn. zm.

<sup>18</sup> Dz. U. Nr 203, poz. 2081 z późn. zm.

W wyniku prowadzonej kontroli stwierdzono, że organy administracji samorządowej wszędzie opracowały wymagane rozporządzeniami dokumenty, w tym: plany świadczeń osobistych przewidzianych do realizacji w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, plany świadczeń rzeczowych przewidzianych do realizacji w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, rejestry wydanych decyzji w sprawie świadczeń na rzecz obrony oraz plany wykorzystania świadczeń na rzecz danego organu. Ponadto, wykonano i przekazano do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego LUW zestawienia zawierające liczby i rodzaje świadczeń, na podstawie których opracowano wymagane na szczeblu województwa zbiorcze wykazy świadczeń przewidzianych do wykonania na obszarze województwa.

Nie budzi zastrzeżeń realizacja spraw związanych z odwołaniami od wydanych decyzji administracyjnych w sprawie przeznaczenia do wykonywania świadczeń osobistych na rzecz obrony oraz przeznaczenia do wykonywania świadczeń rzeczowych na rzecz obrony. Mała liczba odwołań (ostatnie w roku 2010) świadczy o bardzo dobrym prowadzeniu postępowań, w tym typowaniu osób oraz rzeczy ruchomych i nieruchomości przeznaczonych do świadczeń.

W ramach planowania świadczeń osobistych w stosunku do osób przewidzianych do realizacji akcji kurierskiej, polegającej na doręczaniu dokumentów powołania do czynnej służby wojskowej oraz wezwań do wykonania świadczeń, organy administracji samorządowej nadal nie w pełni wykorzystują ustawową możliwość wykorzystania posiadanych przez te osoby środków transportowych. Zdarza się również, że nie wszyscy świadczeniobiorcy opracowują plany wykorzystania świadczeń na rzecz danego organu.

#### **Ad. 10) Uwzględnianie potrzeb obronnych w planach zagospodarowania przestrzennego**

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że współpraca oraz opiniowanie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektu planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Lubuskiego przez właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa przebiegała zgodnie z postanowieniami określonymi w *ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*<sup>19</sup>.

Dokumentacja prac planistycznych dotycząca uchwalania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przekazywana wojewodzie przez jednostki samorządu terytorialnego (w celu

---

<sup>19</sup> Dz. U. z 2012 r., poz. 647.



dokonania oceny zgodności z przepisami prawnymi) w niektórych przypadkach nie zawierała opinii i uzgodnień właściwych organów straży granicznej. Pomimo tego omawiana ocena była dokonywana. Przedmiotowe opinie i uzgodnienia wymagane są przepisami *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa*<sup>20</sup>.

#### **Ad. 11) Przygotowanie rezerw osobowych na potrzeby wykonywania zadań obronnych**

Czynności kontrolne w tym zakresie prowadzono w wybranych jednostkach organizacyjnych: administracji rządowej, administracji samorządowej, Policji oraz Państwowej Straży Pożarnej, w oparciu o unormowania prawne wynikające z:

- ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej<sup>21</sup>;
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie reklamowania od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny<sup>22</sup>;
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2010 r. w sprawie nadawania przydziałów organizacyjno - mobilizacyjnych do jednostek zmilitaryzowanych<sup>23</sup>.

W ramach kontroli stwierdzono, że jednostki organizacyjne Policji zobowiązane do utrzymywania rezerw osobowych przeznaczonych na uzupełnienie własnych potrzeb na czas mobilizacji i wojny, właściwie określiły niezbędne potrzeby osobowe (stosownie do limitu określonego w etatach czasu „W”) oraz prawidłowo zaplanowały i zapotrzebowały w wojskowych komendach uzupełnień uzupełnienie do pełnej ich obsady. W konsekwencji żołnierzom rezerwy nadano przydziały organizacyjno – mobilizacyjne do służby w jednostkach czasu „W”. Przestrzegano zasad, terminów i trybu reklamowania, dopełniano obowiązku w zakresie powiadamiania zainteresowanych o reklamowaniu, w tym potwierdzania własnoręcznym podpisem przyjęcia tej informacji.

W kontrolowanych jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej prowadzono reklamowanie osób przy założeniu, iż etat czasu „W” będzie równy etatowi

---

<sup>20</sup> Dz. U. Nr 125, poz. 1309.

<sup>21</sup> Dz. U. z 2012 r., poz. 461 z późn. zm.

<sup>22</sup> Dz. U. Nr 210, poz. 2136 z późn. zm.

<sup>23</sup> Dz. U. Nr 41, poz. 234.

czasu „P”. Kontrolowana problematyka była realizowana na poziomie dobrym, pracownicy prezentowali wysoki poziom merytoryczny.

Z kolei w jednostkach organizacyjnych samorządów terytorialnych problematyka reklamowania realizowana była w stopniu bardzo zróżnicowanym. Od poziomu bardzo wysokiego (Urząd Miasta Zielona Góra), gdzie prowadzono zarówno reklamowanie z urzędu, jak i na wniosek do poziomu niezadowalającego (Urzędy Miejskie w Bytomiu Odrzańskim i Nowym Miasteczku), gdzie nie prowadzono żadnego reklamowania. W ocenie Zespołu, koniecznym jest obligatoryjne uregulowanie problematyki reklamowania w regulaminach organizacyjnych urzędów wszystkich szczebli administracji samorządowej poprzez przypisanie jej realizacji określonym komórkom i w konsekwencji wpisanie tych zadań w zakresy czynności wytypowanych stanowisk pracy.

W stosunku do kontroli kompleksowej poprzedniej w 2005 r. nie zauważono znaczącej poprawy w zakresie dokonywania analizy potrzeb osobowych (reklamowanie na wniosek) niezbędnych do właściwego funkcjonowania jednostek administracji publicznej w czasie podwyższania gotowości obronnej państwa. Stąd też, widzi się potrzebę włączenia problematyki reklamowania do cyklicznych przedsięwzięć organizacyjno – szkoleniowych z pracownikami samorządów wszystkich szczebli.

#### **Ad. 12) Realizacja procesu przygotowań jednostek przewidzianych do militaryzacji**

We właściwości Wojewody Lubuskiego zgodnie z otrzymanym od Ministra Obrony Narodowej wyciągiem ze *Zbiorczego zestawienia zadań w zakresie militaryzacji* są dwie jednostki organizacyjne specjalnie tworzone do wykonywania zadań wynikających z planu osłony technicznej dróg o znaczeniu obronnym: Poszukiwania Naftowe „DIAMENT” Sp. z o.o. w Zielonej Górze i Przedsiębiorstwo Drogowe „KONTRAKT” Sp. z o.o. w Krośnie Odrzańskim oraz jedna jednostka organizacyjna specjalnie tworzona, przewidziana do szczególnej ochrony obiektów uznanych za szczególnie ważne dla bezpieczeństwa i obronności państwa.

Wyciąg z *Wojewódzkiego Zestawienia Zadań w Zakresie Militaryzacji* został wysłany do właściwych adresatów, przy czym w Przedsiębiorstwie Drogowym „KONTRAKT” ze względu na zawyżoną klauzulę niejawności tego dokumentu nie został on przyjęty do realizacji. Specjalnie tworzona jednostka zmilitaryzowana przeznaczona do szczególnej ochrony obiektów przygotowywana jest na bazie Specjalistycznej Uzbrojonej Formacji Ochronnej – „SEKRET” Sp. z o.o. mającej swą siedzibę w Gorzowie Wlkp. Zadaniem tej jednostki jest ochrona, w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny sześciu obiektów uznanych za szczególnie ważne dla bezpieczeństwa i obronności państwa należących do

Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. (trzy zakłady uzdatniania wody wraz z jej ujęciami) oraz Zielonogórskich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (trzy ujęcia wody ze stacjami jej uzdatniania).

Stan przygotowania omawianych jednostek organizacyjnych podlegających militaryzacji znajduje się w etapie początkowym. Na przedsiębiorstwa nałożono jedynie decyzje administracyjne zobowiązujące do wykonywania zadań obronnych. Jedynie ze spółką „SEKRET” zawarto umowę na realizację zadań obronnych.

Należy podjąć działania mające na celu zakończenie procesu przygotowań do objęcia militaryzacją wytypowanych jednostek organizacyjnych.

#### **Ad. 13) Przygotowanie szczególnej ochrony obiektów ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa**

We właściwości Wojewody Lubuskiego znajduje się sześć obiektów podlegających szczególnej ochronie, które należą do dwóch przedsiębiorstw. Zostały one wytypowane zgodnie z kryteriami wynikającymi z *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2003 r. w sprawie obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa oraz ich szczególnej ochrony*<sup>24</sup> i poprawnie sklasyfikowane, jako obiekty kategorii II.

Plany szczególnej ochrony opracowano zgodnie z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych i przy wykorzystaniu planów ich obowiązkowej ochrony, wynikających z *ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia*<sup>25</sup>. Zawartość merytoryczna tych dokumentów, ich układ i forma odpowiadają obowiązującym w tym zakresie wymaganiom.

W zakresie szczególnej ochrony obiektów zapewniono współdziałanie z Komendami Wojewódzkimi Policji i Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. Dopracowania wymaga jedynie system kierowania szczególną ochroną, poprzez określenie punktów kontaktowych oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za realizację tych przedsięwzięć.

W zakresie organizacji szczególnej ochrony przygotowywana jest specjalnie tworzona w tym celu jednostka zmilitaryzowana przeznaczona do realizacji zadań ochronnych w oparciu o Specjalistyczną Uzbrojoną Formację Ochronną – „SEKRET” Sp. z o.o.

Działania organizacyjne w Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim nie są realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Braki w przygotowaniu jednostki specjalnie tworzonej

---

<sup>24</sup> Dz. U. Nr 116, poz. 1090.

<sup>25</sup> Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221 z późn. zm.

do prowadzenia szczególnej ochrony nie zapewniają właściwej ochrony obiektów w razie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

#### **Ad. 14) Planowanie i realizacja szkolenia obronnego**

Planowanie, organizowanie i realizowanie szkolenia obronnego w Województwie Lubuskim odbywa się zgodnie z *rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie szkolenia obronnego*<sup>26</sup> oraz *Wytycznymi Ministra Obrony Narodowej dla ministrów i wojewodów do szkolenia obronnego*.

Wojewoda Lubuski oraz właściwe organy samorządu terytorialnego wydają na podstawie ww. rozporządzenia oraz według ustaleń zawartych w wytycznych wszystkie wymagane dokumenty w zakresie szkolenia obronnego, którymi są:

- *Wytyczne Wojewody Lubuskiego do szkolenia obronnego* wydawane corocznie przez wojewodę w ramach realizacji funkcji koordynatora szkolenia obronnego w województwie, w każdym roku w *Wytycznych* wytyczane są główne kierunki szkolenia w województwie oraz określone wymagania dla organizatorów szkolenia obronnego;
- *Programy szkolenia obronnego Województwa Lubuskiego* wydawane co dwa lata na sześcioletni okres planistyczny;
- *Plany szkolenia obronnego Województwa Lubuskiego* wydawane na każdy rok szkolenia;
- Trzyletnie *Programy szkolenia* oraz roczne *Plany szkolenia obronnego* opracowywane przez organy samorządu terytorialnego będące organizatorami szkolenia obronnego.

Coroczne wytyczanie przez Wojewodę Lubuskiego głównych kierunków szkolenia obronnego dla organizatorów szkolenia w jednostkach samorządu terytorialnego podparte jest oceną stanu realizacji szkolenia obronnego w województwie (m.in. w tym zakresie w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego LUW opracowano w styczniu 2013 r. *Raport: realizacja szkolenia obronnego w jednostkach samorządu terytorialnego województwa lubuskiego w 2012 r.*).

Analiza opracowywanych dokumentów w zakresie planowania szkolenia obronnego oraz dokonana ocena wykonywania przez organizatorów szkolenia obronnego w samorządzie terytorialnym, ustaleń przyjętych w *Wytycznych Wojewody Lubuskiego*, wskazuje, na potrzebę podjęcia czynności optymalizujących funkcjonowanie systemu szkolenia obronnego

---

<sup>26</sup> Dz. U. Nr 16, poz. 150 z późn. zm.

w województwie, polegających w szczególności na wskazaniu sposobu wykorzystania wytycznych Wojewody na potrzeby opracowania przez organizatorów szkolenia programów i planów szkolenia obronnego. Skutkować to powinno ujmowaniem w planach szkolenia samorządu terytorialnego tematyki szkolenia dostosowanej do poziomu organizatora szkolenia, jego roli i miejsca w systemie obronnym województwa oraz własnych potrzeb szkolenia obronnego. Ponadto powyższe powinno wyeliminować, stwierdzone przez Zespół Kontrolny, częste powielanie celów i tematów szkolenia z poziomu województwa do rocznych planów szkolenia samorządu terytorialnego (bez ich doprecyzowania i uszczegółowienia stosownie do realizowanych zadań obronnych, etapu szkolenia obronnego oraz innych uwarunkowań szkolenia właściwych danemu organizatorowi szkolenia).

Stwierdzono, iż procesem szkolenia organizowanym przez starostów nie objęte zostały powiatowe służby, inspekcje i stráže oraz podległe powiatowe jednostki organizacyjne. Powoduje to, że kierownicy tych jednostek w małym stopniu utożsamiają się z powierzonymi im zadaniami obronnymi, ich miejscem i rolą w całokształcie przygotowań obronnych na administrowanym terenie. W Komendzie Wojewódzkiej Policji oraz komendach powiatowych i miejskich Policji realizowane jest szkolenie obronne według ustaleń przyjętych w resorcie spraw wewnętrznych. W tym zakresie została wydana *Instrukcja Komendanta Wojewódzkiej Policji do planowania i prowadzenia szkolenia obronnego w jednostkach organizacyjnych Policji województwa Lubuskiego w roku 2013*. Nie mniej jednak, widzi się potrzebę nawiązania współpracy w obszarze szkolenia ze starostwami, co spowoduje, iż tematyka szkolenia będzie dostosowana do zadań obronnych realizowanych przez komendy w ramach przygotowań obronnych powiatu.

Ewidencja szkolenia obronnego realizowanego przez poszczególnych organizatorów szkolenia w województwie prowadzona jest prawidłowo.

Zespół stwierdził, właściwe prowadzenie *wojewódzkiego ćwiczenia obronnego pk. NADODRZE 13*, w tym w szczególności realizację praktycznych epizodów, zgodnie z przyjętą koncepcją ćwiczenia.

Proces szkolenia obronnego w województwie lubuskim przebiega w sposób zapewniający przygotowanie osób do wykonania zadań w sytuacji zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa i w czasie wojny. Należy jednak podjąć działania mające na celu zwiększenie jego wpływu na przygotowania obronne realizowanych na szczeblu powiatowym i gminnym, tak aby tematyka szkolenia odpowiadała rzeczywistym potrzebom w odniesieniu do zapewnienia sprawnej realizacji zadań obronnych, a zakresem szkolenia zostały objęte wszystkie osoby uczestniczące w przygotowaniach obronnych. W tym celu należy położyć

większy nacisk na realizację szkolenia obronnego przez organy samorządu terytorialnego w formie zajęć praktycznych, w szczególności terenowych ćwiczeń obronnych.

#### **Ad. 15) Kontrola realizacji zadań obronnych**

Jedynymi organami w Województwie Lubuskim, które sprawują nadzór nad prawidłowością wykonywania zadań obronnych są: Wojewoda Lubuski oraz Marszałek Województwa Lubuskiego. W kontrolowanych jednostkach samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego **nie planuje, nie organizuje i nie prowadzi się kontroli wykonywania zadań obronnych.**

Całościowa ocena procesu kontrolnego w Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim, tak od strony jego formalnego organizowania, jak też planowania i realizacji wskazuje, że nie odbiega on znacząco od ustaleń *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych*<sup>27</sup>. Zastrzeżenia budzi fakt nie objęcia kontrolami komórek organizacyjnych urzędu. Ponadto, analizując zakres przedmiotowy kontroli problemowych warto zwrócić uwagę na niewłączenie do niego problematyki związanej z kontrolami wykonywania zadań obronnych przez samorząd terytorialny co skutkuje m.in. tym, że starostowie, prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie kontroli problemowych nie prowadzą.

Protokoły pokontrolne kontroli zarządzanych przez Wojewodę stanowią dobrą podstawę do oceny realizacji zadań obronnych w województwie, jak też do podejmowania stosownych decyzji mających na celu usprawnienie systemu przygotowań obronnych. W kontrolowanych obszarach problemowych opisany jest stan faktyczny, poprawnie formułuje się wnioski i zalecenia zespołów kontrolnych. Kontrolowana działalność zgodnie z *Zarządzeniem Nr 457 Wojewody Lubuskiego z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie: organizacji działalności kontrolnej wykonywanej przez wojewodę* jest oceniana w skali czterostopniowej (ocena pozytywna, ocena pozytywna z uchybieniami, ocena pozytywna z nieprawidłowościami, ocena negatywna). Jest to rozwiązanie ciekawe i pozwala na czytelne grupowanie wyników kontroli.

Wątpliwości budzi fakt prowadzenia zarządzanych przez Wojewodę kontroli przez zespoły kontrolne złożone wyłącznie z pracowników Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego LUW. Celowym jest włączenie do ich składu osób z pozostałych komórek organizacyjnych urzędu, powiązanych merytorycznie i zadaniowo z planowanym do skontrolowania zakresem przedmiotowym (np. Wydział Polityki Społecznej LUW w zakresie

---

<sup>27</sup> Dz. U. Nr 16, poz. 151 z późn. zm.

przygotowania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa). Takie podejście wpisuje się w przyjętą w *Zarządzeniu Nr 138 Wojewody Lubuskiego ...* koncepcję przygotowań obronnych i związany z tym podział zadań obronnych.

### III. WNIOSKI I ZALECENIA ZESPOŁU KONTROLNEGO

1. Województwo Lubuskie realizuje przygotowania obronne w sposób zapewniający dobre warunki do wykonywania zadań obronnych w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa i w czasie wojny. Kadra kierownicza kontrolowanych komórek organizacyjnych Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego, administracji zespolonej, przedsiębiorców i organów samorządu terytorialnego właściwie rozumie wagę przygotowań obronnych, za których realizację odpowiada Wojewoda.
2. W planowaniu działalności obronnej w Województwie Lubuskim szczególną uwagę zwrócić na:
  - a) objęcie szkoleniem obronnym wszystkich podmiotów włączonych w realizację zadań obronnych (zwłaszcza w administracji samorządowej szczebla powiatowego), dostosować tematykę szkolenia do potrzeb uczestników;
  - b) wsparcie organów samorządu terytorialnego w prawidłowym zrozumieniu i właściwym wdrażaniu wszystkich zadań wynikających z przygotowania rezerw osobowych, sposobów ujmowania zadań obronnych w regulaminach organizacyjnych i zakresach kompetencyjnych;
  - c) funkcje koordynacyjne Wojewody Lubuskiego w zakresie planowania operacyjnego, przygotowania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa przez samorząd terytorialny, przygotowania i prowadzenia Akcji Kurierskiej.
3. Nie wdrożono zalecenia Zespołu Kontrolnego z kontroli kompleksowej wykonywania zadań w Województwie Lubuskim przeprowadzonej w dniach 12 – 16 września 2005 r., dotyczącego przygotowania Zapasowego Stanowiska Kierowania dla Wojewody. Pilnie zaplanować i rozpocząć działania w kierunku przygotowania Zapasowego Stanowiska Kierowania oraz stworzyć warunki do jego funkcjonowania i ochrony.
4. Zakończyć proces przygotowań związanych z militaryzacją, zorganizować szczególną ochronę obiektów ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa.
5. Podjąć pilne działania mające na celu przyjęcie (np. w wytycznych do realizacji zadań obronnych na kolejny rok) zapisów normujących zasady planowania i prowadzenia kontroli wykonywania zadań obronnych przez organy samorządu terytorialnego.

Określić szczegółowe procedury służące skoordynowaniu całego procesu kontrolnego w województwie.

6. Celem utrzymania wysokiego poziomu realizacji zadań obronnych oraz doskonalenia praktycznego działania osób funkcyjnych zaangażowanych w ich realizację, postuluje się włączenie wybranych organów administracji publicznej z terenu Województwa Lubuskiego do udziału w cyklicznych ćwiczeniach zarządzania kryzysowego NATO-CMX. Z uwagi na przygraniczne położenie województwa widzi się możliwość rozegrania w ramach ww. ćwiczeń, epizodów o charakterze transgranicznym, angażujących odpowiednie elementy administracji stosownie do ich zadań statutowych oraz właściwości terytorialnej. Najbliższe ćwiczenie NATO-CMX, odbędzie się w pierwszym kwartale 2014 r., w którym przewiduje się epizody obejmujące swym zasięgiem terytorium Polski i Republiki Federalnej Niemiec, co stanowi okazję do nawiązania współpracy przygranicznej w zakresie wspólnej realizacji działań podczas przedmiotowego przedsięwzięcia. Włączenie Województwa Lubuskiego do udziału ww. ćwiczeniu wymagać będzie nawiązania współpracy z krajowym koordynatorem ćwiczeń NATO CMX tj. Rządowym Centrum Bezpieczeństwa.
7. W pierwszym kwartale 2014 roku przekazać do Prezesa Rady Ministrów poprzez Ministra Obrony Narodowej pisemną informację o stanie realizacji wniosków i zaleceń Zespołu Kontrolnego.


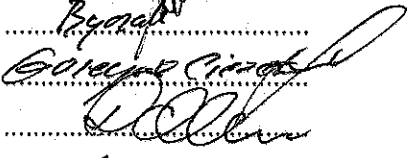

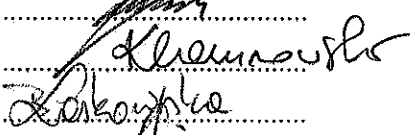

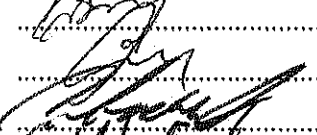
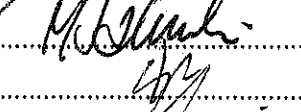
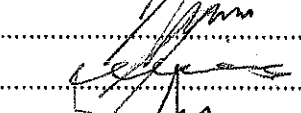
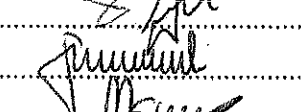
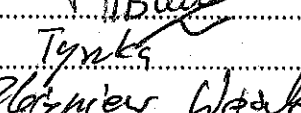

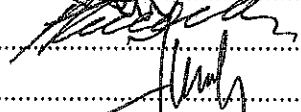



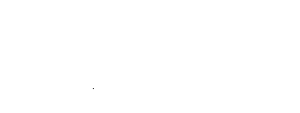


Przewodniczący Zespołu Kontrolnego

  
Robert KUPIECKI



**Podpisy osób wchodzących w skład Zespołu Kontrolnego:**

Mirosław RÓŻAŃSKI  
Piotr ALBRYCHIEWICZ  
Władysław BYCZAK  
Grzegorz CIESEK  
Konrad DĄBROWSKI  
Marcin JAREK  
Tadeusz JASIŃSKI  
Janusz JURCZUK  
Piotr KLAMROWSKI  
Beata ŁASKOWSKA  
Jacek ŁOSIK  
Dariusz ŁUKAWSKI  
Krzysztof MESZYŃSKI  
Ryszard MYTKO  
Waldemar PIETRASZEK  
Mirosław SALISZEWSKI  
Robert SĘDEROWSKI  
Andrzej SIUDA  
Robert SKOWROŃSKI  
Marek SOSNOWSKI  
Tomasz SUCHANOWSKI  
Małgorzata SZUMSKA  
Dariusz TYSZKA  
Zbigniew WĄSALA  
Mariusz WOJCISZKO  
Krzysztof WOJTYŚ  
Arkadiusz ZABROCKI  
Krzysztof ŻERAŃSKI

  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....  
  
.....